

Intervija ar konkursa "Gudrs vēl gudrāks" finālistu Ernestu Lazdānu un viņa ģimeni

Smaidīgi, pozitīvi un saliedēti – šādi varētu raksturot Lazdānu ģimeni no Vārkavas novada Rožkalnu pagasta „Jadvigovas”. Sabiedrības uzmanības centā šī ģimene nonāca pēc Ernesta Lazdāna nesenās uzvaras jauniešu erudīcijas konkursā „Gudrs, vēl gudrāks”. Sesto klašu finālā jaunietis, savācot vislielāko punktu skaitu, izcīnīja 1. vietu. Pirms trim gadiem Inga Dambīte-Lazdāne un Nauris Lazdāns nosvinēja Rožu kāzu jubileju, šogad jau tika atzīmēti 13 kopīgi nodzīvoti gadi. Šajā laikā pasaulē nākuši – gudrinieks Ernests Lazdāns, praktiķis Jēkabs Lazdāns un pastarīte Dārta Lazdāne. Kopš 2010. gada ģimene dzīvo nostāstiem bagātā vietā blakus Jadvigovas vējdzirnavām, mājās ar nosaukumu „Poto Vējenes”. Dzīvojamo māju kā pagaidu variantu ģimene uzcēla pusgada laikā. Salīdzinot ar lielajām vējdzirnavām, māja izskatās maza, taču, ienākot iekšā, var pārliecināties, ka telpas ir gana plašas – jauniešiem savas istabas, virtuve, kurtuve, duša un viss kā jau mūsdienās pienākas. Tā viņi šeit visi dzīvo ar sunīti Roko, kaķi Bruno un papagaiļi Oto.

Pastāstiet kā jūs nonācāt šeit un kļūvāt par vējdzirnavu saimniekiem?

Nauris: Manu vecāku Larijas un Jāzepa Lazdānu zemnieku saimniecība un arī manas dzimtās mājas atrodas netālu. Nodarbojoties ar lauksaimniecību, apstrādājot zemi ikdienā, nācās braukt šīm dzirnavām garām. Tā braukājot kādus piecus gadus skatījies uz šīm dzirnavām ar domu, ka vēlos tās nopirkt. Sāku interesēties, kam šī zeme pieder. Atradu saimnieku, izradās, ka saimnieka meita dzīvo Itālijā, zemes grāmata ir pazaudēta, visi dokumenti jākārtro no jauna, kamēr viss tas tika kārtots, pagāja vēl divi gadi.

Inga: Tad, kad Nauris pirmo reizi mani atveda uz šejieni – bija tāda drūma diena, lietus un vējš. Viņš man teica: „Es gribu pirkt šīs dzirnavas!”. Šeit viss bija nelīdzens un aizaudzis ar krūmiem un garu zāli. Es tad domāju, ka šeit laukā vidū, nekuriem vispār var dzīvot... Kad Nauris jau bija šo zemi nopircis, es nācu uz šejieni ar asarām acīs un skatījies kā tie rauti krūmi un domāju: „Nekad nē, es šeit negribu dzīvot”. Bet pēc tam, kad viss tika nolīdzināts, 2009. gadā sastādījām dzīvzogu. Un tad šī vieta jau sāka izskatīties pēc tādas, kur varētu dzīvot. Tad uztaisījām mājiņu, ceļu, vēlāk pagrabu un siltumnīcu. Divus gadus dzīvojām bez ceļa un 4 gadus bez elektrības. Daudzi cilvēki saka, ka tas ir ekskluzīvi dzīvot blakus dzirnavām, bet man tā neliekas.

Vai vispār mūsdienu cilvēks var izdzīvot bez elektrības?

Inga: Nē nu var, bet īstenības tas ir grūti. Nebija jau tā, ka mums vispār nebija elektrības – mēs to ieguvām no vēja un dīzelģeneratora. Tā kā šie ieguves veidi nodrošina tikai daļu no vajadzīgās elektroenerģijas, visu laiku bija jādomā līdzī. Piemēram, es gribu cept pīrāgu – tā tad, ir jāieslēdz dīzelģenerators, jo vēja ģenerators spēja nodrošināt tikai apgaismojumu mājā, ledusskapi un televizoru. Ja man rītdienai ir jāgludina drēbes, tad tas ir jāizdara, kamēr darbojas dīzelģenerators. Visu laiku bija jādomā.

Nauris: Dzīvot bez elektrības gan ir ekskluzīvi, man ļoti gribējās pamēģināt. 2010. gadā, kad bija vētra visā apkārtnē pazuda elektrība – mums vienīgajiem tikai bija! Tad mēs savu ģeneratoru aizdevām kaimiņiem, jo viņiem bija jāslauc govīs. Pēc šī atgadījuma tad jau arī citi iegādājās ģeneratorus.

Jūs vēl aizvien izmantojat vēja ģeneratoru?

Inga: Nē, mums viņš tagad tikai kā dekors stāv. Tagad jau mums trešo gadu ir „cilvēku elektrība”. Kad pieslēdzāties pie tīkla, tā bija tāda interesanta sajūta – it kā pieslēgšanās pie pasaules. Vairāk nebija jādomā, kas ir jādara un cik elektroenerģijas tas patērēs.

Nauris: Visnejēdzīgais bija tas, ka šeit gar ceļa otru pusi gāja elektro līnija. Kad es nopirku zemi un kārtoju dokumentus, to līniju enerģētiķi noņēma nost, jo šeit nebija neviena pieslēguma. Kad prasīju, lai pieslēdz atpakaļ, man teica, ka vajadzīgs projekts, transformators un vēl vis kaut kas un tas izmaksāšot ap sešiem tūkstošiem... Taču gala rezultātā ievilkta elektrība izdevās nedaudz lētāk, nekā sākumā tika sarēķināts.

Ar ko jūs abi ikdienā nodarbojaties?

Inga: Esmu sākumskolas skolotāja, strādāju Jersikas pamatskolā ar pārtraukumiem jau 12 gadus.

Kāpēc izvēlējies būt par skolotāju?

Man bija ļoti laba sākumskolas skolotāja Helēna Ērgle (tad viņa vēl bija Helēna Vaivode). Katru gadu sākumskolā mums bija jāaizpilda Sprīdīša grupas žurnāls, tur bija jāatbild uz jautājumu, par ko tu vēlies kļūt. Kad studēju Daugavpils Universitātē pedagoģiju, izvēlējos savu prakses vietu Vārkavas vidusskolu, tiku praksē pie savas bijušās skolotājas. Viņa bija atradusi manis rakstīto, es tā arī biju rakstījusi, ka vēlos kļūt par skolotāju. Tā arī ir noticis. Esmu priecīga, ka Helēna bija arī dēla Ernesta pirmā skolotāja.

Skolotāja darbs mūsdienās ir liels izaicinājums...

Jā, darbs ar bērniem prasa labu erudīciju. Arī mūsdienu bērni ir savādāki – interesantāki, brīvāki, atklātāki. No viņiem katru dienu var sagaidīt neiedomājamas lietas. Reizēm liekas, ka daudz kas bērniem nav iemācīts ģimenēs, tās pašas pieklājības normas... Mana pirmā klase šogad beidza 12.klasi. Man ir prieks, ka viņi brauc

ciemā, sazinās ar mani. Kad 4.klases beigās teicu saviem skolēniem, ka beidzot viņi var atzīties, kāda pa šiem četriem gadiem esmu bijusi, viņi teica, ka es biju stingra, bet laba. Tā tas arī ir – tu nedrīksti būt tikai stingrs vai tikai labs, i jābūt – gan, gan. Vienu reizi ar skolēniem spēlējām klusēšanas spēli, nu to, kur nedrīkst runāt, citādi būs pelnu putra jāapēd. Visi stundu visi bijām klusi, arī es, sazinājamies ar zīmēm un rakstīšanu. Beidzās stunda, starpbrīdī ejam uz ēdnīcu ēst, visi klusē, arī es, jo spēle ir spēle, noteikumi ir visiem vienādi – arī skolotājam. Tad daudzi kolēģi un citi skolēni nesaprata, kas ar mums ir noticis, ka neviens nerunā... Tā mēs visi turējāmies.

Nauri, ar ko jūs nodarbojaties?

Nauris: Es jau 25. gadu nodarbojos ar lauksaimniecību, audzēju liellopus un graudus. Es jau no deviņu gadu vecuma strādāju ar vecākiem kopā lauku darbus. Esmu mācījies Višķu tehnikumā, Aglonā. Kādu laiku biju arī pa Rīgu, biju iestājies Turībā ekonomistos. Ļoti ātri studijas "pabeidzu", jo sapratu, ka tas mani neinteresē. Arī pilsētā bija grūti izturēt. Lai gan saimniecībā darba ir ļoti daudz (mums ir 120 slaucamas govīs) un jāstrādā no agra rīta līdz vēlam vakaram, es vienalga izvēlos

laukus.

Inga: Ziemā Nauris ir nedaudz ātrāk mājās. Vasarā – 4 vai 5 izbrauc no rīta un 11 vai 12 vakarā ir atpakaļ. Tad, kad bērniem izdodas ieraudzīt tēti dienas vidū mājās, tad visiem ir liels brīnums „tētis mājās!”.

Nauris: Jā atbraucu 11 mājās, kamēr paēdu, kamēr nomazgājos, jau ir pavisam vēls... Vēl bērni prasa vakara pasaciņu palasīt...

Kādas jūsu ģimenei vēl ir tradīcijas, izņemot kopīgu pasaku lasīšanu?

Inga: Pasakas mums ir ļoti svarīgas. Kad jau Ernests prata lasīt, vienalga prasīja, lai es palasu priekšā. Ir vakari, kad mamma lasa un vakari, kad tētis lasa. Ir grāmatas, kuras izvēlas bērni un grāmatas, kuras izvēlos es. Arī mans vectēvs un vecmamma man lasīja priekšā...

Par jums mēs jau pamatlietas esam noskaidrojuši, tagad parunāsimies par Lazdānu jaunāko paaudzi...

Ernests: Es mācos 6.klasē Vārkavas vidusskolā. Es apmeklēju arī origami un kokapstrādes pulciņu. Pēdējā nodarbībā mēs veidojām pulksteņus no koka.

Kādi tev ir vaļasprieki?

Ernests: Es ļoti daudz lieku (saliekamos)- Rubika kubus, lasu grāmatas un taisu dažādus eksperimentus.

Inga: Jā, viņš pagājušajā gadā iemācījās salikt tā saucamo Rubika kubu. Ilgi skatījās internetā video, uzķēra tos salikšanas principus un tad sāka likt tos kubus vienu pēc otra. Es jau veikalā smejos, ka mums veikalā atlaide pienākas par kubu pirkšanu...

Ernests: Tagad jau trīspadsmīto kubu lieku. Lielākā daļa ir ar 3x3 mehānismu, mozaīka, piramīdas.

Jēkabīņ, ko tu dari, tu ej skolā vai dārziņā?

Jēkabs: Es eju 1.klasē Vārkavas vidusskolā.

Inga: Es domāju, ja viņam būtu izvēle, viņš negribētu iet uz skolu. Viņam ļoti patīk ar tēti darīt visādus darbus, it sevišķi braukt ar traktorū. Viņš ar tēti traktorā var nobraukāt visu dienu un viņam tas nemaz neapnīkst. Viņš visu var izstāstīt par traktoriem, kas ir salūzis, kas ir jāremontē, cik daudzi ir noļauts vai aparts... Viņš man ir liels palīgs ravēšanā. Pavasarī, kad nokūst sniegs, viņš man jautā: „Kad tu iesi ravēt? Kad es varēšu nezāles vest?”.

Nauris: Jēkabs mums ir atbildīgs par zāles pļaušanu. Par cik pļaujamā teritorija ir diezgan liela, tad Jēkabs pļauj ar traktoriņu un Ernests ar stumjamo pļāvēju.

Inga: Tagad, kad ir slapjš laiks, nevar papļaut, Jēkabs jau pārdzīvo, ka zāle jau par garu... Viņš pļauj šeit un tad brauc pļaut arī uz vecvecāku mājām... Tas ir viņa pienākums, kuru viņš pats septiņos gados ir uzņēmis. Ar traktoriņu viņš sāka pļaut tikai pagājušajā gadā, jo līdz tam nevarēja aizsniegt pedāļus. Kad mēs ciemojāmies „Smilgās” pie Naura vecākiem, viņš katru reizi kāpa uz pļāvēja un mērīja – cik garas viņam kājas - vai var, vai nevar aizsniegt pedāļus. Tad vienu dienu, viņš atskrien pie manis un priecīgs saka: Mammu, mammu es varu aizsniegt pedāļus!”. Tā viņš jau pļauj otro gadu. Lūk, tāds mums ir Jēkabs!

Un ar ko nodarbojas jūsu jaunākā atvase – Dārta?

Dārta apmeklē pirmskolas izglītības iestādi „Rūķīši” Līvānos. Tā kā es vēlu braucu no darba uz mājām, nevaru viņu vest vietējā Rimicānu dārziņā, izdevīgāk sanāk Līvānos.

Jūs pieminējāt, ka ģimenes tradīcija ir svinēt kāzu gadadienas, vai jums ir vēl kādas citas tradīcijas?

Inga: Jā, mēs katru gadu braucam pie vedējiem un atzīmējam kāzu gadadienu.

Ernests: Katru gadu uz Jēkaba dzimšanas dienu, mēs uz ugunsкура vāram zupu – mūs īpašo - Jēkaba dienas gulašzupu. Tod mums ir bole – Jēkaba vārda dienā – reizi gadā. Šī tradīcija kaut kā izveidojās pati no sevis.

Inga: Mēs nevienū speciāli neaicinām, visi zina, ka Jēkabam vārda diena un būs bole – gan alkoholiskā, gan bezalkoholiskā – lielajiem un mazajiem. Kā saka – visām gaumēm. Pirms trim gadiem, mēs bijām sarīkojuši Rožu kāzu jubileju – saaicinājām tos pašus viesus, kas bija kāzās un to pašu muzikantu. Interesanti, ka pa šiem gadiem daudziem no viņiem jau bija nomainījušās otras puses... Man doma bija tāda, ka biežāk jāsanāk kopā uz pozitīviem pasākumiem, nevis tikai bērēs, kā bieživien gadās.

Līdz šim bija skaista tradīcija Ziemassvētkos un Lieldienās braukt mūsu Goda apli. Vispirms svētkus nosvinam mājās, tad braucam pie Naura vecākiem, tad pie mana vectēva uz „Mežarijām”, tad pie manas vecmamma uz Vārkavas kapiem, un visbeidzot pie manas mamma. Šogad par vienu pieturas punktu kļuva mazāk... Tas tā bēdīgi... Mūsu Vača nu ir debesīs-par vienu sargeņģeli vairāk.... Pie vectēva, kad braucām, Lieldienās jaunatnei bija olu meklēšanas pasākums. Kad viņš brauca ciemos, vienmēr veda saviem mazmazbērniem čipsus, barankas un limonādes. Bērniem tas ļoti patika. Vienmēr noprasīja, ko kurš dara, ko jaunu iemācījušies... Es pie vecvecākiem dzīvoju un uzaugu un tas, kāda esmu, ir vislielākā pateicība tieši viņiem.

Nauris: Vēl mēs regulāri taisām spēļu vakarus, parasti tas ir ziemās, kad es vairāk esmu mājās.

Kādas spēles jūs spēlējat?

Inga: Visādas galda spēles - uz ātruma, minēšanu, uzmanības spēles. Ernests grib spēlēt monopolu, taču brālis un māsa vēl ir mazi šai spēlei. Dārta krāsas tā arī iemācījās – spēlējoties. Ir mums tāda krokodilu spēle, arī Aliass. Kad man radi un draugi jautā, ko uzdāvināt, es parasti saku, ka labāk kaut kādas spēles, nevis mantas kā ierasts. Kad sadāvina naudu, tad mēs braucam uz „Lelli” pirkt jaunas spēles. Tas ir ieguldījums ne tikai uz vienu vasaru, bet uz ilgāku laiku. Spēlējot spēles, bērni gan izklaidējas, gan mācās sadarboties, skaitīt, domāt, izteikties, arī zaudēt.

Tad sanāk, ka spēļu spēlēšana nāk no ģimenes.

Inga: Kad dzīvoju ar vecvecākiem, man nebija daudz spēļu, nebija grāmatu, tādēļ man gribas, lai maniem bērniem būtu. Kad sāku strādāt, manas pirmās algas palika grāmatnīcās, katru mēnesi pa 30 latiem iztērēju grāmatu un spēļu iegādei.

Ernest, kā tas ir—būt par spēles „Gudrs, vēl gudrāks” uzvarētāju?

Ernests: Es esmu priecīgs, ka beidzot uzvarēju! Es piedalījos šajā spēlē arī tad, kad mācījos 5. klasē, taču toreiz man neizdevās uzvarēt-paliku trešais. Tiklīdz šī spēle parādījās, es gribēju tajā piedalīties. Lai piedalītos spēlē – ir daudz jāzina, jāmeklē arī labi rēķināt, jo trešajā kārtā ir rēķināšanas uzdevumi.

Kas vispār var no nokļūt šai spēlē?

Ernests: Konkursa mājaslapā ir jāaizpilda anketa ar daudziem jautājumiem. Vēl bija jāpieraksta trīs vietas novadā ar kurām tu lepojies: mēs pierakstījām Vārkavas baznīcu, Strodu laipas, vecvecāku saimniecību. Organizatoriem laikam iepatikās dzirnavas. Tad spēles organizatori visas anketas izskata un piezvina tiem, kurus ir izvēlējušies. Kad pieteicos 5.klasei no 250 cilvēkiem tika izvēlēti 36, es tajā skaitā.

Inga: Pirmajā pavasarī, kad es izlasīju, ka Ernests ir ticis uz spēli, no sajūsmas kļiedzu! Kad bērna sapnis piepildās— mammai tas ir liels prieks. Es tajā brīdī cepu pīrāgu un no tā saviļņojuma, ka Ernests ir uzaicināts uz spēli, salēju cepamajā veidnē mīklu, nepiebērusi klāt miltus...

Ernests: Jā, kad mamma mani pasauca tādā uztrauktā balsī, es domāju, ka kaut kas traks ir noticis — piemēram, izcēlies ugunsgrēks...

Inga: Pēc pusotras nedēļas bija jābrauc uz Rīgu. Televizorā spēli rāda pusotru stundu, bet reāli dzīvē filmēšana notiek piecas stundas, pusfināls bija 6 stundas. Tik ilgā laikā bērni sagurst. Protams, ka aizbraukt uz spēli ir prieks. Ernesta klases biedri arī teica, ka Ernestam ir jāiekļūst finālā, lai būtu vēl kāda brīvdiena.

Ernests: Tad, kad tiku pusfinālā viena dalībniece teica: „Ja Ernests piedalīsies, tad jau nav jēgas vairs piedalīties!”.

Vai ar citiem spēles dalībniekiem jūs uzturat pēc tam kontaktus?

Inga: Nu īsti nē. Šogad filmēšanas laikā studijā apgāzās tas lielais plaukts, tas kaut kā visus satuvināja un radīja neformālāku atmosfēru. Mēs esam sakontaktējuši ar otra finālista Adriāna vecākiem, viņi vēlas pie mums atbraukt ciemos. Viņiem arī ir daudz bērnu ģimene. Šī spēle ir laba arī ar to, ka saliedē klasi.

Ernests: Jā, visi kopā mēs domājām saukļus, un tad klases biedri taisīja plakātus. Pagājušajā gadā, piemēram, bija „Ernests labākais – pārējie kabači”. Pēc tam pārlabojām – kabaču vietā, ierakstījām „lai satūrās” - lai nebūtu pārāk nepieklājīgi. Tad domājām, ja es uzvarēšu – tad atklāsim *tos kabačus*. Šogad uz plakāta bija rakstīts: „Kamēr Ernests tīra brilles – pārējie bēg dillēs!”. Forši, ka klase atbalsta!

Ernest, kā tu zināji pareizās atbildes?

Ernests: Es jau kopš iemācījos lasīt – 6 gadu vecumā, ļoti daudz sāku lasīt grāmatu. Drīz pēc tam man uzdāvināja enciklopēdiju par Visumu un es to visu izlasīju. Zināju Saules sistēmas planētas...

Kad tu uzzināji, ka tev jābrauc uz finālu, tu kaut kā speciāli gatavojies?

Ernests: Nu lielākoties es paļāvos uz esošajām zināšanām, tikai mazliet mēs pašķirstījām uz priekšu mācību grāmatu. Jo pagājušajā gadā bija jautājums, kuru mācīja skolā tikai maijā, bet spēle bija aprīlī.

Inga: Tur ir daudzi jautājumi, kas nav tikai no mācību grāmatām, bet arī vispārīgi. Piemēram, bija jautājums: „Kuru upi sauc par svēto upi?”. Ernests to zināja, jo iepriekš bija kaut kur lasījis par Gangu. Viņš daudz lasa, visu grāmatu „Kapteiņa Granta bērni” ir izlasījis 8 gados 2 reizes (grāmatai ir 700 lpp). Ernestam ir daudz grāmatu.

Ernests: Jā, trīs plaukti jau ir pilni. Man grāmatas ir sakārtotas alfabēta secībā.

Inga: Mums grāmatu ir tik daudz, ka esmu ieviesusi grāmatu sarakstu, citādāk jau vairs nevar atcerēties, kuras ir nopirktas, kuras nē. Grāmatas un žurnālu abonēšana ir labs ieguldījums bērnam.

Vai esat saņēmuši daudz apsveikumu?

Inga: Jā, daudzi apsveic, saka, ka Ernests ir malacis! Bet mēs jau tikai darām savu pienākumu – mēs bērnu nodrošinām ar visu, ko vajag, tai skaitā — grāmatām. Viņš vienkārši ir tāds, kurš daudz ko zina.

Ernests: Dažreiz matemātikas stundā skolotāja saka, lai es turu muti ciet, lai nesaku priekšā citiem.

Inga: Bet viņam ir liela interese mācīties. Piemēram, viņš jau tagad pēta ķīmijas elementu tabulu, lai gan viņiem to vēl nemāca.

Ernests: Jā, mums ir 118 elementi.

Inga: Viņam neviens nespiež mācīties, piedalīties konkursos un būt gudrākajam—viņš pats to izvēlas.

Ernest, kas ir tavi mīļākie mācību priekšmeti?

Ernests: Matemātika, mājturība, dabas zinības. Es vēl apmeklēju origami pulciņu un kokapstrādes nodarbības.

Kā tu domā, ko tu gribētu darīt nākotnē – kādā profesijā strādāt?

Ernests: Es varbūt gribētu kļūt par izgudrotāju vai programmētāju. Agrāk domāju, ka zinātnieks, bet tagad domāju, ka varbūt tomēr nē...

Pastāsti par saviem eksperimentiem!

Ernests: Nu es brīvajā laikā vis kaut ko interesantu daru—esmu audzējis kristālus, locījis origami, taisījis ūdens pistoli (no kuras beigās sanāca mūzikas instruments), taisu māla figūriņas un trauks, un vēl vis kaut ko...

Inga: Jā viņš no māla daudz lipina, pēdējā laikā arī māla traukus, kad kurinu krāsni ielieku „izcept”. Bija aizrāvis arī ar origami, visu klasi pavilka līdzī – visi locīja. Tāpat bija ar Rubika kubiem.

Nauris: Viņš vienu brīdi dzirnavās bija salicis dažādas burciņas, kurās ir pieliets ūdens un saliktas dažādu krāsu lapiņas, ziediņi, tad viņš kaut ko tur pēta...

Ernest, pastāsti kā var izaudzēt kristālu?

Ernests: Dzeramajā ūdenī jāpieliek daudz cukura, jāizvāra tāds kā sīrups. Jānoliek, lai atdziest. Tad jāņem bambusa iesmiņš, jāiemērc ūdenī, tad jāapviļā cukurā, lai ir kur kristāla graudiem pieķerties. Tad cukura sīrupu ir jāielej burciņā vai glāzē un jāieliek iekšā šis cukurotais bambusa kociņš, tā lai tas nepieskaras pie glāzes malām. Tad tā glāze ar sīrupu un bambusa kociņu vidū jānoliek, kādā sausā, siltā vietā un jau apmēram pēc nedēļas ap kociņu būs izveidojies smuks kristāls. Nesen Ilustrētājā zinātnē, bija arī raksts par to, kā olu čaumalā var izaudzēt kristālu, bet šo es vēl neesmu pamēģinājis...

Inga: Kad populāri kļuva spineri, tad mans Ernests pats sev tādu uztaisīja.

Ernests: Vēl es nedaudz aizraujos ar programmēšanu.

Kādas ir Tavas trīs labākās rakstura īpašības?

Ernests: Gudrs, radošs, draudzīgs.

Varbūt Tev ir arī kāda ne tik laba rakstura īpašība?

Ernests: Mani var diezgan viegli aizkaitināt.

Tu esi uzvarējis konkursā, varbūt Tev jau ir kāds jauns mērķis?

Ernests: Nē, nav. Varētu piedalīties vēl nākošajās spēlēs. Galvenais, lai tu ej atbilstošajā klasē.

Kā tas ir, kad ir māsa vai brālis? Kā jūs sadzīvojat?

Ernests: Es nezinu, laikam jau labi.

Inga: Ernests ar Dārtu ļoti labi sadzīvo. Ir jau dažreiz, ka arī pastrīdas. Tad kādu brīdi viņam ar Jēkabu kādas kopīgas lietas. Tā kā kuru reizi. Tad Jēkabs ar Dārtu ļoti draudzīgi. Visi spēlējas.

Inga, tu vairākas reizes sarunā pieminēji, ka cep pīrāgus, tev patīk gatavot ēst?

Inga: Jā, man ļoti patīk cept dažādus pīrāgus. Nauris jau arī katru reizi paprasa, vai ir kas ko zaps ūdenim piekost. Man patīk saldus gatavot. Vasarās konservēšana, ievārījumu vārīšana rit pilnā sparā – vismaz 300 burciņas - tas ir minimums...

Ernests: Vienu brīdi mēs bijām pasākuši cept maizi.

Inga: Kopīga smilšu cepumu gatavošana arī ir vesels process – viens gatavo bumbas, otrs griež, tad visi mainās. Ļoti ātri viss notiek. Ziemassvētkos vienmēr cepam piparkūkas, katrs bērns grib savu mīklas rulli, mums ir daudz formiņu. Tad visi ir iesaistīti procesā.

Kādi jums ir plāni par dzirnavām?

Nauris: Vasarā dzirnavās svinam svētkus, pa ziemu uzglabājam dažādas mantas.

Inga: Pie mums vienu vasaru bija atbraucis viens vējdzirnavu pētnieks no Zviedrijas. Tad bija vēl viens ceļotājs, kurš katru gadu ar velosipēdu brauc pie vējdzirnavām. Ir arī tādi, kas vienkārši atbrauc un neko nejautājot, fotogrāfē un apskata. Tomēr šis ir privātpašums. Daudzi dzirnavām raksta nepareizu nosaukumu un nepareizu adresi, tādēļ internetā par mūsu dzirnavām ir publicēta kļūdaina informācija.

Nauris: Vajag dzirnavas saglabāt, lai neaiziet postā. Tas prasa lielus līdzekļus.

Pastāstiet kaut ko vairāk par šo vietu – Jadvigovu?

Ernests: šeit agrāk esot bijis tilts pār Dubnu, pienotava, staļļi un muiža – garena koka ēka. Dzirnavas ir celtas apmēram 19.gs. 30.gados.

Inga: Ernesta vecvecvectēvs (no Naura puses) ir piedalījies šo dzirnavu celtniecībā, viņš esot bijis celtnieks. Galvenais cēlājs esot bijis Brokonu Juris, viņš vairāku gadu laikā rūpīgi bija vācis visus nepieciešamos materiālus. Galvenais dzirnavu materiāls bija akmeņi un ozolkoks.

Ernests: Visi celtniecības materiāli tikuši uz zemes rūpīgi samērīti, sazāgēti un saurbti caurumi. Esot bijusi tikai viena kļūda – vienam balķim nebijis izurbts viens caurums. Celtnieki kaimiņu puiku uzcēluši maisā augšā, kā ar liftu, lai izurbj to caurumu un iedzen tapu.

Inga: Brokonu Juris nebija nekādā skolā mācījies, bet loģiskā domāšana bijusi izcila!

Nauris: Tā visa dzirnavu konstrukcija ir diezgan sarežģīta...

Ernests: Sākumā dzirnavām bijuši tikai divi spārni – lai būtu jāmaksā mazāks nodoklis.

Nauris: Viņam esot bijuši plāni, pielikt vēl divus spārnus un vēl divus akmeņus, kas maltu miltus. Bet tad sākās karš un viņš to nepaspēja izdarīt.

Ernests: Šeit esot bijušas vēl vienas dzirnavas uz Briežu pusi. Kādu dienu bijis tik stiprs vējš un dzirnavu spārni neesot bijuši nostiprināti, tie esot sākuši tik ātri griezties, ka dzirnavas aizdegušās.

Kāds interesants stāsts. Tagad šeit ir tikai dažas mājas.

Inga: Jā, viens kaimiņš pēc viena kilometru, tad otrs.. Bet ir labi dzīvot šeit.

Nauris: Ka no mājas var redzēt otru māju, tad tas ir kaimiņš. Tuvāku nav. Bet daži vispār dzīvo vieni paši.

Inga: Laukos tomēr ir labāk dzīvot, ir kur iet ir ko darīt. Vari no rīta iziet laikā pidžamā un dzert kafiju, neviens neredz. Vasarā bērniem ir kur izskrieties, ar ūdens pistolēm laistīties, kad ir siltāka vasara -sataisām baseinu. Savā dārzā audzējam ogas, siltumnīcā tomātus, iekopjam puķu dobes.

Tad jau jūs esat ļoti darbīgi!

Inga: Nauris mums ir visčaklākais, mājā – pats daudzas mēbeles ir sataisījis. Tikai mēs viņu reti redzam – visu

laiku viņš ir pa darbu. Citreiz aizbraucam uz kādu lauku paskatīties kā tētis strādā...

Nauris: Tā lauksaimniecība apdēd visu – laiku un naudu. Tas ir sarežģīts darbs. Laikam man jau vecums nāk, nevar vairs paskriet kā pirms 10 gadiem. Ar laiku saproti, ka nav jēgas ar galvu skriet sienā.

Inga: Naura vecāki mums daudz palīdz.

Spriežot no jūsu stāstītā, jūs daudz laika veltāt bērniem.

Inga: Tas, ko tu tagad ieliksi bērņā, pēc gadiem nāks atpakaļ. Mēs kopīgi arī paceļojam pa Latviju – šogad bijām aizbraukuši uz „Rakšiem” pie kamieļiem, uz Līgatnes dabas takām. Mums it „3+” karte. Daudzās vietās ar šo karti ir atlaides. Šajās takās, mums tika iedots čeks, kur visur bija tikai nulles. Kad darbiniecei teicām, ka varam samaksāt viņa teica, ka nē – mums pienākoties iet bez maksas. Tas bija tā neierasti, ka tev kaut kas pienākas neprasot. Reizēm ir tā sajūta, ka tu strādā un strādā, redzot citas ģimenes, kas ar trim bērniem saņem tik pat lielus pabalstus, kā mūsu algas, neko nedarot, gribas visam atmest ar roku... Bet tad liekas - kā tad tā darbspējīgs cilvēks nestrādāsi...

Nauris: Bezdarbnieki sēž pie veikala un smejas par tevi, ka tu visu laiku „skrien”.

Inga: Jā, tas gan ir sāpīgi. Mēs no darba nebaidāmies. Kad biju Ernesta vecumā, kopā ar vectēvu ar zirgu savedām divatā visu sienu uz šķūni. Viņš piecēlās no rīta, kamēr ir vēsāks, sajūdza zirgu, braucām uz pļavu piekrāvām pilnu vezumu un tad uz šķūni. Tajā vasarā par savu darbu es biju nopelnījusi velosipēdu. Vectēvs, iejūdzis zirgu, teica: „Nu meit, braucam!”. Es domāju, interesanti, kur mēs brauksim. Aizbraucām uz veikalu un viņš man nopirka velosipēdu. Vispār esmu priecīga, ka ļoti daudz ko man iemācīja vecvecāki. Adīšana un rokdarbi ļoti labi padodas arī maniem bērniem. Man liekas, ka tie bērni, kuri ir auguši ar vecmammām un vectēviem, ir kaut kādā ziņā bagātāki...

Ar Lazdānu ģimene sarunājās

Vārkavas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste

Dagnija Dudarjonoka